

לתגובות והערות ולקבלת הגליון ניתן לפנות למייל 7688024@gmail.com
 גליון הבא מס' 194 יצא בעו"ה ליו"ט פסח, ויומא דהילולא רבינו השיח יעקב יוסף תשפ"ד הבעל"ט

דרכי יעקב יוסף

להפצת תורת רבותינו הק' מספינקא זי"ע

גליון מס' 194 עלון דרכי יעקב יוסף ספינקא, ליו"ט פסח, ויומא דהילולא רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע תשפ"ד, יו"ל ע"י מכון זכרון "יעקב יוסף" ע"ש רבינו ב"ק אדמו"ר זצוק"ל

הוֹשִׁיעַ נָא קַהְלוֹת יַעֲקֹב הוֹשִׁיעַ נָא רְשׁוּמִים בְּשִׁמּוֹךְ.

הַחַמּוּנָא
 אַדְפֵּי לָן
 קַיִמִינָה
 הַיַּעֲקֹב
 שׁוֹלֵימוֹא

העלון לעילוי נשמת
 אמי מורתי האשה החשובה
 מרת מלכה ב"ר משה חיים ע"ה
 ג' ניסן תשפ"ד
 ת.נ.צ.ב.ה

יחץ

אומר רבינו החקל יצחק בשם רבינו ר' מענדל מרימנוב זי"ע מה הסוד של יחץ שהיו פעם שני חברים שהיו צריכים להפרד וחשבו מה יעשו שלא ישכחו אחד את השני והחליטו שיעשו תמונה מכל אחד ואמר ר' מענדל שלא תחשבו שהחליפו בניהם את התמונות אלא לקחו את שני התמונות וחתכו לשניים את שני התמונות וכל אחד היה לו מהתמונות חלק שלו וחלק של החברו, אומר ר' מענדל שזה הסוד של יחץ שאנחנו מקושרים אם הריבון של עולם והוא מקושר עם כלל ישראל.

ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. יש לבאר המשך דברי בעל ההגדה וכל המרבה לספר ביציאת מצרים, כבר דקדקו המפרשים דבתחילה נקט עבדים היינו שהוא לשון עבר וכאן נקט משועבדים בלשון הווה, והנה הנוהג שבעולם בכל העמים אם ניצחו במלחמה קובעים אותו זכרון לדורות, ומספרים את הקורות אתם וכל מה שעבר עליהם, ולהיפך אם לא ניצחו הרי הם טפלים לאותו אומה עמה נלחמו ואינם מספרים מה שאירע, ולפי זה במצרים אלמלא הכביד הקב"ה את לב פרעה, היה פרעה מוציא את בני ישראל ממצרים מרצונו הטוב, ואז הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים, היינו שהיה עלינו חוב הכרת הטוב לפרעה ולמצרים על ששיחררו אותנו והיה עלינו לנהוג בהם כבוד ונימוסין לדרוש בשלומם ולהצדיע בפניהם, וגם לא היה לנו השבח מסיפור יציאת מצרים אחר שלא היה לנו לספר כי אם שפרעה היה גוי בעל חסד, ועתה שהוציא אותנו הקב"ה ממצרים ע"י אותות ומופתים וביד חזקה, זכינו על ידי זה למצות סיפור יציאת מצרים.

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. יש לפרש דזה קאי על הכביכול כענין שנאמר (שמות טו, ב) "זה א-לי ואנוחו", ובזוהר הק' (פר' בא) הקשה מה הענין לספר ביציאת מצרים והלוא הרבנו של עולם יודע כל מה שהיה, ומבאר דבשעה שיושבים עם ישראל בכל שנה בליל חג הפסח וקוראים בהגדה ומשבחים את הרבנו של עולם, הקב"ה קורא לכל הפמליא של מעלה ואומר להם בואו ושמעו מה שבני מספרים, והענין בזה הוא כמו שכתב בזוה"ק דאיתוספא חילא למלך כשכולם מקלסין בשבח, וממילא בעת שמספרים ביציאת מצרים הרי זה, העולה על הקב"ה, משובח, מתעלה בקרב עמו ונעשה משובח יותר ויותר.

רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם וכו' ואף אתה הקהה את שיניו.

מרגלא בפומיה של זקה"ק מרן רבינו בעל חקל יצחק זי"ע, דיש רשעים אשר מודים במקצת דיש לעבוד הבורא בתורה ובתפילה ובשאר מצוות, אך אינם מאמינים על אותם הצדיקים שהיו עובדים את השי"ת באכילה ושתיה, ועל זה שואלים מה העבודה הזאת לכם דמלעיגים הם על זה, על כן ואף אתה הקהה את שיניו, כלומר כיון שאינך מאמין כי האכילה ושתיה נבראו ג"כ לכבוד השי"ת ולעבדו למה תשחית בחנם האוכל, כי בכל דבר אוכל צריך האדם לעלות הניצוצות הקדושה הטמונים בו.

מצה זו שאנו אוכלים על שום מה.

כידוע מצה הוא לחם עוני המרמז על ענוה, וזהו הענין של אכילת מצה, על שום מה, שיוכל האדם בכח אכילת המצה להגיע לבחינת מה, שהוא הכנעה ושפלות.

החפכי הצור אגם מים.

שמעתי מוקח"ק בעל חקל יצחק זי"ע שאמר בשם תלמידי הבעל שם טוב הק' זי"ע, הצור אגם מים הם ראשי תיבות, הצו"ר ראה והתקין צורת הלבנה, אגם, אבדו גויים מארצו, מים, מגדיל ישועות מלכו, לרמוז דלכשיתחיל הקב"ה בראה והתקין צורת הלבנה, אז יאבדו גויים מארצו, וממילא יהיה מגדיל ישועות מלכו.

שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו.

מבקשים אנו מהקב"ה שישפוך כעסו על הגויים המרעים לישראל, והקשו הראשונים מדוע הכה השי"ת את מצרים בעשר מכות והרי קיימו רצון הבורא יתברך שמו, כמו שנאמר (בראשית טו, יג) "ויאמר לאברהם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה", ותירצו דאמנם היתה גזירה מלפניו אך המצריים נשתעבדו בישראל מחמת רשעותם ולא בשביל שרצו לקיים רצונו יתברך.

ועל פי זה יש לפרש שפך חמתך אל הגויים אשר לא ידעוך, המצריים בשעה שהעבידו ועינו את עם ישראל לא חשבו בזה לעשות רצון הבורא יתברך שמו, אלא מחמת שנאתם לישראל, ולא הקדימו בלשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, וזהו אשר לא ידעוך ובשמך לא קראו ולכך נענשו.

הרחמן הוא ינחילנו ליום שכלו טוב ליום שכלו ארוך ליום שצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה ושים חלקנו עמם.

הנה ברוב הגדות איתא הנוסחא ויהי חלקנו עמם, ואפשר לומר טעם למנהגו של זקנינו כ"ק אאזמו"ר הגה"ק בעל חקל יצחק זי"ע"א הי"ד שאמר ושים, דלכאורה קשה לאחד שאומרים צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה איך אפשר לומר ויהי חלקנו עמם, כי מי יאמר זכיתי לפני טהרתי מחטאתי ויהי אף לומר שיהיה חלקו עמם, אכן אם אומרים ושים חלקנו עמם אפשר לפרש על פי דברי האר"י ז"ל, בסידור הרש"ש בתפילת שמונה עשרה בברכת על הצדיקים, ושים חלקנו עמם, כי לפעמים שהאדם עושה מצוות והעבירות דוחין המצוות שלא יגיע שכרם לאדם ונותנין השכר לאיזה צדיק הראוי לו, אמנם יש צדיקים גדולים דאף אם יתנו להם השכר של הרשע מחזירין הם להם ואינן רוצין אלא במעשיהם והרי הם נאמנים ומחזירין הפקדון לבעליהן כשיחזרו בתשובה לזה אנו מתפללין שחלקנו מהמצוות שאנו אובדין אותן ע"י מעשינו הרעים, שיישימנו עמם עם אותם הצדיקים הגדולים כדי שישאר לנו קיום בהיות עמם שישונו לנו השכר כאשר נשוב אליו ובה לא נבוש עבדה"ק, והשתא נמי הכי אם אומרים ויהי חלקנו עמם מיחזי כיוהרא שחושב בנפשו להיות ראוי לאותו זיו וזוהר שהצדיקים בעטרותיהם נהנין ממנו, אך כשאומרים ושים חלקנו עמם, הכוונה היא רק ע"י מסירת המצוות שלנו שהמה כפקדון לאותם הצדיקים הגדולים, וכאשר נשוב בתשובה הרי אנו בטוחים שיחזירו לנו אותו פקדון שהוא השכר מאותם מצוות ומעשים טובים.

לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו.

הנה ידוע דכאשר הקב"ה מנהיג העולם במידת הדין באים הצדיקים ומבטלין בתפילתם הדינים, וכדברי חז"ל דהקב"ה גוזר וצדיק מבטל, אך כאשר הקב"ה מנהיג העולם במידת הרחמים והחסדים אזי מניחים הצדיקים להקב"ה להנהיג העולם כרצונו.

ובאמת דהקב"ה מתאוה לכך שיבטלו הצדיקים גזירותיו, כדאיתא בגמ' (בבא מציעא דף נ"ט ע"ב) קא חייך ואמר נעזוני בני, וכן פירש הרה"ק רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין ז"ע הפסוק, (דברים יב, ד) "לא תעשון כן לה' אלקיכם", דהקב"ה אינו חפץ שיעשו אותו כן מלשון כנים אנחנו, והיינו שיהיה עודק במידת הדין, אלא אדרבה חפץ הוא יתברך שיבטלו גזירותיו, ובה פירשו הגוים והנצח לחי עולמים, דדרך העולם הוא שאין אדם שמוח כאשר מנצחין אותו, אך לא כן הקב"ה אדרבה שמחה לפניו בשעה שמנצחין אותו, וזה שאמר הגוים והנצח שיהיה גוי ושמחה כאשר מנצחין אותו, זהו רק לחי עולמים אצל הבורא כל עולמים.

וזהו שאמר לעושה נפלאות גדולות, היינו כאשר מתנהג הקב"ה במידת החסד, אזי הוא לבדו ואין הצדיקים מבטלין רצונו.

וכל קומה לך לבד תשתחוה.

יש לפרש על פי מה שנאמר בשם תלמידי הבעל שם טוב הק' ז"ע, דהאדם צריך לזכך עצמו עד שיוכל להתבודד בין מאה אנשים, ולעשות גלגול שלג תחת הכר והכסת, ולהתענות גם עם מאכלים טובים, והנה כשרוצים להראות הכנעה לפני מלך בשר ודם, בהכרח צריך לכרוע בדרך ולהשתחוות לפניו, אבל לפני הדר גאון עזו של הקב"ה הבוחן כליות ולב, אפשר להכנע ולהשתחוות לפניו אף כשהאדם עומד בקומה זקופה, ע"י שפלות והכנעה אליו יתברך, והיינו וכל קומה לך לבד תשתחוה, שיהא אפשר להשתחוות ובאותו זמן גם לעמוד בקומה זקופה, זהו רק לפני הקב"ה בלבד.

מאמרים זפנינים

במשנת רבותינו הק' ז"ע"א בענינים שונים

קריאת המגילה בליל ב' דפסח הרה"ק בעל חקל יצחק ז"ע מספינקא היה רגיל לספר בכל שנה בליל שני של פסח אחר שגמר עריכת הסדר שאביו מרן בעל אמרי יוסף ז"ע היה רגיל לספר אחר שגמר עריכת הסדר בליל שני מעשה שהיה באברך אחד שאחר שערך את הסדר בליל השני אמר שיר השירים והארץ בסיפורי יציאת מצרים אך לא חטפתו עדיין השינה ולכן לא רצה ללכת לישון בסוף התיישב בדעתו שהיות שביום ב' דפסח הוא זמן של סעודת אסתר שאז תלו את המן הרשע על כן יקרא בעת מגילת אסתר שהיא מעניינת דיומא כאשר סיים לקרוא את המגילה ראה שבאה אליו נשמה שהתייעבה לפניו וביקשה תיקון לעצמה שאל אותה האברך איזו שייכות יש לך אלי ומה רצונך ממני בעת התחילה הנשמה לספר כי ישנן נשמות שאף אחרי שנדינו וקיבלו את העונש שלהם בכל זאת אין ביכולתם להיכנס לגן עדן עד שתהיה להם זכות מיוחדת אולם בכל שנה בשעת קריאת המגילה בליל פורים פותחים שערי גן עדן ואז יוכל כל אחד להיכנס והנה כבר חודשים רבים לפני זמן הקריאה עומדות אלפים

ורבבות נשמות על יד השער ומחכות לפתיחתו ואולם מכיוון שקריאת המגילה אינה אלא בסך הכול משך שעה שתיים או שלוש לכן מי שהספיק להיכנס בשער קנה את מקומו וזכה לו ומי והנה המשיכה הנפש לספר לאותו אברך היא התייעבה כמה וכמה שנים על יד שער הגן עדן ובגלל הדוחק הרב לא הצליחה להיכנס לכן התיישבה בדעתה שלא תזוז ממקומה עד שיקראו את המגילה בשנה הבאה ויהי בעמדה שם ומחכה שיגיע הזמן להיכנס שמעה לפתע בליל פסח שקוראים את המגילה ומיד התחילה לדפוק על שערי גן עדן שיניחנה להיכנס שהרי קוראים את המגילה לשמע קול דפיקותיה יצא אליה שומר הפתח ואמר לה הן אמת שקוראים בעת את המגילה אבל הלא אין זה זמן קריאתה עכשיו אך הנפש השיבה לו מאי נפקא מינה אם זמן קריאתה היא עכשיו או לא הרי מכיוון שקוראים את המגילה מחויב אתה להכניסני כאשר התווכחו בזה יצא אליהם אחד מבית דין של מעלה ואמר לה האמת היא כדברי השומר שקריאת המגילה צריכה שתהיה בזמנה וזולת זה אינה מועלת אלא אם כן תרד אל האברך הקורא ואם הוא יחליט ויפסוק שתוכל להיכנס כי אז יורשה לך להיכנס וקני החסידים היו רגילים לומר כי הרה"ק בעל אמרי יוסף ז"ע מספינקא שהיה דייקן גדול בסיפורי עובדות לא היה דרכו לספר שום סיפור מבלי שיזכיר את שם בעל העובד או שיגיד בשם תלמידי הבעש"ט הק' ז"ע ובסיפור זה שסתם ולא פירש מי היה האברך הזה כנראה שכוונתו היתה בזה על עצמו הגש"פ

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף ז"ע)

אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספר ספירת העמר כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו. בספירת העומר כל העבודה המוטלת עלינו הוא כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, והנה שמעתי ממורי זקני מרן החקל יצחק ז"ע שאמר, דלכאורה מהו הכפל לטון מקליפותינו ומטמאותינו, אלא הענין הוא דבנידוי של יום כיפור אנו מתוודים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", וצריך ביאור דהרי בכל חטא יש את היצר הרע, ואמרו חז"ל (דבר"ר וזאת הברכה, ד"ה ויאמר) אין הקב"ה בא בטרוניא על בריותיו, והיינו שנתן הקב"ה לכל אדם יצר הרע שיפתחו רק לפי כוחו כדי שיוכל האדם לגבור עליו ולכובשו, ואם רואה האדם שאינו יכול לו בשום פנים ואופן, הסימן הוא שאין זה יצר הרע שנתן לו הקב"ה, אלא הוא ברא לעצמו יצר הרע זה, כמו שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני בהר, רמז תרס"א) כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, וא"כ ע"י ששנה עבירה זו כמה וכמה פעמים ברא לעצמו יצר הרע שקשה לו להתגבר עליו, ועל זה אנו מתוודים על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע, מלבד כל החטאים והעוונות שעשינו ביצר הרע, יש בידינו עבירות שאנו עצמינו הפכנו ליצר הרע, ובה מובן התפילה לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, היינו גם מקליפותינו שהוא יצר הרע שבכל העבירות וגם מטמאותינו שהוא יצר הרע שגרמנו בעצמנו.

ולפי כל זה מובן הא דתיקן האר"י ז"ל לכונן בימי הספירה שם הוי"ה במילוי אלפין, דעתה בימי הספירה אנו רוצים להתקדש ולהתגבר על היצר הרע ולהשפיע קדושה וטהרה

שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, רבי דרשן היה ולא ידע האם להאריך או לקצר... לבסוף בחר בדרך הקצרה, כי היא תפארת לעושיה במה שמשמיע את עיקרי הדברים, ותפארת לו מן האדם, שבני אדם אוהבים לשמוע דרשנים המקצרים בדבריהם, ולא כאלה המטריחים אותם בדרשות ארוכות, כאשר שמע זאת הקהל מילא פיו שחוק למראה הנער הצעיר שמתחכם עמו. אך מיד שינה את סגנון דיבורו ואמר, "כאשר נזכר אני באיזה מקום עומדות רגלי, מקום שבו דרש זקני ה"אמרי יוסף" זיע"א הרי מתמלא אני בושה וכלימה", וכה הרעיף הנער הצעיר דברי כיבושין על הקהל והמשיך לדרוש באגדה וחסידות כיד ה' הטובה עליו במשך שעה ארוכה בטוב טעם, כשחוט של חן וחסד משוך על שפתותיו.

בשנת תחר"צ עם הגיעו לפרק האיש מקדש בא רבינו בקשרי שידוכין עם הרבנית הצדקת מרת מלכה ע"ה הי"ד בתו של הרה"ק ר' אלתר אליעזר הגר זי"ע הי"ד אב"ד בורשא, ונכדת הרה"ק רבי פנחס הגר האדמו"ר מבורשא זי"ע הי"ד. רבינו עבר להתגורר בבורשא, ומיד התחבב על בני הקהילה, ובמיוחד על חותנו שאהבו כבן.

שנים אלו בהם היה סמוך על שולחן חותנו, היו שנות שלושה שעד שנתו האחרונה דיבר עליהם בערגה, בני הקהילה כיבדוהו מאוד והיה נקרא בפי כל הרב הצעיר, וזוגתו הצדקנית הייתה המנהיגה הרוחנית של אגודת ישראל בבורשא, כמו כן נולדו לו בשנים אלו שני בנותיו חוה שרה ושיינא רחל, ובנו פנחס שנרצח בעודו עולל השם יקום דמו.

סיפר הרב זלמנוביץ זצ"ל שהוא הכיר את רבינו מבורשא שהוא היה חתן הדיין של בורשא וזוכר שמדי יום חמישי ערב שבת היה רבינו בלוי אשתו הרבנית הי"ד יצאו בעגלה לקעב העירה וקנו בשר ודגים וחילקו לעניי העיר.

משך כל זמן שהותו בבורשא זכה לשמש בהוראה והיה יושב יחד עם חותנו בחדר ההוראה ודן עמו על כל שאלה שהובאה לפניו, וכן סייע בניהול ענייני הרבנות. שמעו יצא למרחוק וקהילות רבות ביקשו למנותו אלוף לראשם. אם התחלת ימי החושך על יהדות אירופה נאלץ חותנו לברוח מעיירת בורשא מפני הגרמנים ורבונו מונה לרב העיר וגם זה לא העריך זמן ורבונו נשלח חזרה לסעליש לאחר שנפרד מבני ביתו וילדיו מבלי לדעת אם יראה אותם שוב.

שנות הזעם והעברה

מיד עם השתלטות הנאצים על הונגריה, רוכזו היהודים בגטאות ונשלחו להשמדה. אך הנאצים, שרצו לנצל את היהודים עד תום, לקחו את הצעירים ואת העובדים המומחים שיעזרו להם במלחמתם. עובדי הכפייה הללו רוכזו במחנות עבודה, שם העבידו אותם עבודת פרך עד כלות נפשם.

לכל השנה, והוא ע"י שאנו ממשיכין עלינו האלופו של עולם שנותן לנו הכוח להתגבר על חלק החומר ולהפכו לצורה, כמו שמוזב בספרי חסידות על הפסוק (ויקרא כג, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה וגו'", דספירה בגימטריא מחשבה ודבר ראשון צריך שתהיה המחשבה בקדושה וטהרה, וכן ספירה בגימטריא שנה, וספרתם לכם, ע"י שהאדם מתקן בספירה חלק המחשבה אזי ממשיך הארה לכל השנה, מ'מחרת ה'שבת, ראשי תיבות מ"ה, מ'יום ה'ביאכם גם ראשי תיבות מ"ה, והיינו ע"י שתי הבחינות של מה של גדלות הבורא ושל שפלות עצמו, יוכל האדם בנקל לשוב תאוותו ולהתגבר על יצרו. ולפי זה אפשר לבאר מה שנהגו רבותינו זי"ע לכפול התיבות "יתוקן מה יתוקן מה" שפגמתי בספירה, והיינו שנוכח לתקן שתי המידות של מה הרומז לגדלות הבורא ושפלות עצמו, ובוזה נבוא לתיקון המדות.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

לידתו ביום שבת קודש יב' ניסן שנת תרע"ו לאביו הרה"ק רבי ישראל חיים הי"ד בנו הגדול של ה"חקל יצחק" – שהיה גדול בתורה ומוסמך להוראה, וקהילות רבות רצו למנותו רב ומורה דרך עליהם, אך, מפני שהיה מדוכא בייסורין רצה אביו ה"חקל יצחק" שיהיה סמוך על שולחנו, – ולאמו הרבנית הצדקת מרת חוה שרה בת הרה"ק רבי אלעזר רובין מגלגוב – סאסוב בעל מחבר ספר "זכרון אלעזר" ונכדת הרבה צדיקים קדושים ומפורסמים, שנפטרה בעת לידתו, אימצו ה"חקל יצחק" לחנכו ולגדלו, ולא משה ידו מתוך ידו כל הימים.

דאג ה"חקל יצחק" שכל טובי המלמדים וגדולי החסידים ואנשי המעשה יאצילו מהודם על יענקל'ה הקטן, ויקנו לו

דעת וחכמה, להציעידו במסילה העולה בית א-ל.

אהוב היה הילד על מחנכיו בשל תבונתו וחיותו הנמרצת והתוססת, וכל מי שראה את הילד החיני לומד עם זקני החסידים, עיניו בורקות והוא מקשה ומתריך בשנינות, נשבה בחבלי קסמיו. היו אנשים עוצרים מעט מלימודם כדי להתענג על קולו הזך, המסתלסל בניגון ערב.

כיון שראה ה"חקל יצחק" והנה גדל הנער ונעשה כלי מלא וגדוש בתורה ועבודה, מינהו להיות יד ימינו בהנהגת הישיבה, ובהיותו בן טו' שנים כבדו לומר שיעור בפרקי אבות לפני באי בית המדרש הגדול שבסעליש.

עלה רבינו על הבמה ובשובבות מה החל לדרוש, וכה היו דברי הפתיחה שלו: "רבי אומר איזה דרך ישרה

רבינו חזר אחרי השואה לבני הקהילה שנשארו בעיירת בארשא, ושם המשיך בפעילות להקים מחדש אם שארית הפליטה את אידישקייט אין דמדינה, מיט מקוואות, כשרות, ולהקים תלמוד תורה לבנים, ובית יעקב לבנות.

אבל קאמוניסטיים גילו את כל הפעילויות שלו לאידישקייט עבור היהודים הני הקהילה ושאריות הפליטה, ולכך נאלץ רבינו לברוח משם ובעזרת כמה מבני הקהילה ודאגו לעבירו לעיירת אראד.

שם בעיירת אראד היו כמה מחסידי ספינקא שנשארו עם כל שארית הפליטה אחרי השואה והם מאוד שמחו לשמוע שנשארו זכר ושאריית מבית רבינו החקל יצחק הי"ד, רבינו זי"ע ושם הוכתר רבינו על ידם לממשיך זקנו רבינו החקל יצחק זי"ע, וגם שם לא נח רבינו ופעל פעולות רבות על אידישקייט עבור שארית הפליטה.

ביקש יעקב לישיב בשלווה קפץ עליו שוב קאמוניזם ונאלץ שוב לברוח גם משם וייעא בדרך לאמריקא, ושם הגיע בהתחלה לאיסט סייד ושם הקים את בית המדרש חברת הרב ר' יוסף מאיר אזהב צדק סיפינקער ומשם עבר לקראון הייטס ופחת שם בית המדרש בשם זכר שארית הפליטה שעומד היום בשם זה, ושנים לאחר מכן עבר לעיר עצמו בארא פארק ושם התפתח למוסדות תורה לשם ולתפארת בית המדרש, ישיבה קטנה וגדולה, אם יודע בארץ ישראל בקרב שארית תלמידי ספינקא לאחר השואה כי נשאר זכר ופליט לבית רבינו, מיד האחלו בקשר שליחות להביא את רבינו לישראל, וכן זכו ביום הילולא רבינו החקל יצחק י"ג סיון תשי"ד באו רבינו בשערי ארץ ישראל לראשונה, והטיש הראשון והכתרת רבינו לממשיך בית ספינקא התקיים ביום י"ג סיון תשי"ד בארץ ישראל בראשות כל חסידי ספינקא ואדמוורים ונכדי רבינו האמרי יוסף בארץ ישראל.

ומכאן התפתחו מוסדות ספינקא בארץ ישראל, בית המדרש בירושלים, ובית המדרש ספינקא בית נפתלי עבי בבני ברק, ובית המדרש ספינקא בעיר פתח תקווה, ולאחר מכן בית המדרש ספינקא ברחוב דונולו בעיר בני ברק, וישיבה קטנה וגדולה,

ובאותו ביקור ראשון בישראל היה רבינו זי"ע שבועיים בעיר בני ברק ובירושלים ובעיר חיפה וזיקני החסידים שבאו מרחוק לשבתות האלו זוכרים ומספרים על השבתות האלו כי ספינקא קמה מאפרה ובית ספינקא נולדה מחדש התפילות בנוסח ספינקא הלעבור לומר גיט שבת, הטיש בליל שבת הכל מקדש, יה' רבון, שעד להיום הדבר בוער בזכרונם והדבר היה ספינקא חי וקיים.

ולעביר רק חלק מהנכתב ומה שסופר על ידי זקני החסידים על אותם הביקורים בארץ ישראל והטישים של רבינו קצר המקום מלהכיל את כל הזכרונות האלו.

בשנת תשל"ב בעצם ההכנות שזכה רבינו לעלות את עצמות יוסף עצמות רבינו האמרי יוסף זי"ע, הסתלק בנו בכורו של רבינו הגה"צ רבי אברהם אביש ראש הישיבת

כאשר הגיע השמועה לאוזניו של רבינו, שלבעלי מקצוע יש סיכוי להישאר בחיים, הזדרזו והצהיר שהוא מומחה לזגגות, לאחר מכן נרשם בתורת מכונאי. למחנה הריכוז "דיהרנפורט", ולאחר מכן למחנה "פינפטייכן" שבלב גרמניה. שם החלה עבור רבינו תקופה קשה של עבודת פרך עד אפיסת הכוחות, והנוגשים מכים בהם מעל ראשם בקתות רוביהם למוות.

כפי שהעיד רבינו בעצמו השמימה אפרוש את כפי בשבח ותודה לנורא עלילה, אשר שם נפשי בחיים ולא נתן למוט רגלי, וחסדי ה' כי לא תמנו, שגם בהיותי כלוא בארץ אויב, שבור ורצוף תחת עבודת הפרך, אשר חשבתי כמעט נגזרתי אז ברגעים הכי קשים ונואשים, דמות דיוקנא קדישא של כ"ק אאמו"ר רבנו הקדוש זי"ע הי"ד שמותי לנגד עיני, ונתקיים בי (ירמיה ל, ז) "ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, וזכותו עמד לי שה' הוציא ממסגר נפשי, ויצאתי מאפילה לאורה משוחרר מכבלי הנאצים ימ"ש, ואז קבלתי עלי להוציא לאורה את זאת התורה, תשובות שהשיב לשואלי בהלכה.

מספר אחד ממקורבי רבינו זצ"ל ששמע בעצמו מפי קודשו של רבינו את העובדה הבאה: הדרך ממחנה השינה למחנה העבודה ארוכה הייתה, ומספר קילומטרים נדרשו ללכת כדי להגיע לשם. בדרכם הייתה שיירת העובדים עוברת בשדה תפוחי-אדמה. רבינו היה מסכן עצמו ומידי פעם, כאשר ראה שאין עין השומרים פקוחה היה חופר מעט ומוציא תפוח-אדמה אחד ומחביאו בכליו. את תפוחי- האדמה האלו אסף במחבוא שהכין לעצמו במחנה השינה.

רבינו מספר שטרחה עצומה הייתה זו, מחד שלא יראו השומרים כשאסף אותם מן האדמה, ומאידך שלא יראו היהודים כאשר החביאם. וכל הטרחה הזו נעשתה כהכנה לקראת פסח.....

כבר בתחילת החורף דאג רבינו על ימי הפסח, שכן הנאצים ימ"ש חילקו לכל עובד כל יום מעט לחם ומעט מים ולפעמים גם טיפה מרגרינה. חישוב רבינו בפשיטות שלצום שבעה ימים אי אפשר ובוודאי שאסור לאכול חמץ. ועל כן דאג שיהיו ברשותו תפוחי-אדמה. כך היו ימי חייו של רבינו, שכולם מסובבים סביב קיום דברי התורה ומצוותיה. ועוד רב הסיפורים על הימים ההם.

לאחר ימי השואה נודע לרבנו על שאיבד את הרבנית שלו בתו של הגה"ק רבי מנחם מענדל אלתר הגר מבורשא זי"ע הי"ד ושלת ילדיו, ובתוכם זיקנו רבינו הקדוש חקל יצחק זי"ע הי"ד ושאר בני משפחתו ובני הקהילת ספינקא, אשר נרצחו ביום י"ג סיון תש"ד, וגם אביו הגה"צ רבי ישראל חיים מספינקא ביום כ"ט אייר תש"ד.

רבינו עבר בניסים גלואים את השואה, ולאחר השואה רבינו התחתן בזיווג שני עם בת דודו הרבנית הצ' פערל בת הגה"צ רבי אברהם אביש מקראלי זצ"ל חתן רבינו החקל יצחק זצ"ל,

ספינקא בארץ ישראל, לאחר מחלה קשה ויסורים קשים, וידום אהרן רבינו קיבל באהבה את הדין ובסוף השנה בחודש הרחמים והסליחות העלו את עצמות יוסף שעל זה אמר רבינו שבכל שנה ביום ו' אייר הסתלקותו של רבינו האמרי יוסף כל מי שעולה לציון הקדוש מבטחני שכל מי שהתפלל היום בציון הקדוש של זיקני פעל ישועות רבות לכל ישראל.

ובשנת תשמ"ד בחזרה מלוית הבנא סאלי זי"ע נהרגו בתאונה ארבעה מאנשי חסידי ספינקא ובתוכם בנו של רבינו הגה"צ רבי יצחק אייזיק שהיה לשם ולתפארת בעיר בני ברק וחסידי ספינקא בפרט ואשר היה לרב חסידי ספינקא בימים ההם וניהל ביד רמה את חסידי ספינקא בארץ ישראל, בשנת תשמ"ז במפתיעה חלה רבינו ואם כל זאת בכל כוחו המשיך רבינו להעמוד ולהתפלל ולהיות שליח ציבור למען הכלל, עד ט"ו בשבט שאז חלה והתאשפו בבית החולים עד ליום הסתלקותו ביום הבית שלו י"ט ניסן ד' דחול המועד פסח שביום הזה שבת משוש לבינו.

סדר הבנים: רבי אברהם אביש זצ"ל ראש ישיבת ספינקא בארץ ישראל ב' סיון תשל"ב, רבי נפתלי צבי שליט"א אדמו"ר מספינקא ארה"ב, רבי יצחק אייזיק זצ"ל רב דחסידי ספינקא בארץ ישראל ה' שבט תשמ"ד, רבי ישראל חיים שליט"א אדמו"ר מספינקא דונולו, רבי מאיר אליעזר שליט"א אדמו"ר מספינקא ארה"ב.

וזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן...

ספינקא, כדי להשתתח על הציון הקדוש. והיה נוהג כנוצר להקדים ולבוא שמה לפני השבת הקודמת להילולא. לקראת שבת זו ביום הזיכרון התאסף בעיירה קהל עצום של מעריצים וחסידים שבאו להתאסף בעילו ביום הייארצייט עבר הרבה בעצמו לפני התיבה. אחרי תפילת שחרית יצא לבית העלמין. בהכנסו אל האוהל שמעו אותו אומר בהתרגשות צפרא טובא אבא ומיד פתח באמירת מזמור כ"ה מספר תהילים "לדוד אליך ה' נפשי אשא" וקטע פלוני מזוהר הקדוש. אחה"צ ערך בבית המדרש "שולחן" מסעודת מצווה וסיום משניות לכבוד ההילולא. אחד מחסידי ספינקא שבהיותו ילד בן שבע הביאו אביו להתוועדות זו ביומא דהילולא, מתאר בתום נפש את תפלת ה"חקל יצחק" באותו בוקר של יום ו' באייר שנת תרפ"ג: עמדתי בשכנותו של אבא ורעדתי כציפור... מתוך טליתו של הרבי בקעו נעימות זידיטשוביות שמילאו את כל חדרי הלב... הרגיש אבא שלבו התמים של הילד גדוש בהתרגשות אין קץ, הגביה אבא עין דומעת, אדומה מדם, וחנן בה את הילד במבט של רחמים המרמז ואומר: שמור בני רגע זה בלבבך, כי הוא רגע נדיר בחיי בן אדם עלי אדמות. הבחין הילד באביו שהוא בוכה ופרץ גם הוא בבכיה צעקנית שהפכה לשאגה מחרישת אוזניים לקחו את הילד באמצע התפילה והבילוהו לבית דודו ר' סנדר וייס ע"ה, אך גם שם לא הצליחו להרגיעו והתייפחתו קרעה שחקים... החריש את ההתייפחות רק קולו הרועם של הרבי, שהדהד בחלל העירה ספינקא והגיע עד לביתו של ר' סנדר כנהמת הים בסערו..."

עשרה מאמרות

הקדמת רבינו החקל יצחק זי"ע לספר אביו האמרי יוסף זי"ע

מאמר השישי

קבלת רבותיו הקדושים והטהורים

ה'

שמעתי כי בשנת תרל"ו בפ' ויצא בלילה א', דיבר רבינו הק' מצאנץ עם משמשו מאת כ"ק אאמו"ר (והוא לא הי' אז שם) ושבתו מאד, ושאל על ת"ח א' אם הוא נוסע לאאמו"ר, והי' הדבר לפלא, ובעיתים הללו התנוצץ והאיר אור השחר של כ"ק אאמו"ר זצ"ל הכ"מ ורבים הריצו בקשותיהם אליו, ומכל אפסים באו אנשים, לקבל ברכתו כי כל היוצא מפיו הק' הי' מתקיים, ובכ"ז הי' מתאמץ מאד להשלים השיעורין הקבועים שלו, וגם לכתוב בכ"י ח"ת הק', כי רוב וכמעט כל הספרים אשר חיבר, הם משנים הללו, כי קרוב לעשרים שנה קודם הסתלקותו לא כתב ח"ת, ורק מעט מזעיר כתבתי אנכי השפל, וגייסי ז"ל וגם הוסיף להתבודד בכל יום אחר תפלת שחרית וללבוש טו"ת דר"ת, ושמושא רבא, ותפילין של הראב"ד, כי הרבה זוגות תפילין הי' מניח כדי לעאת כל הדיעות, והי' מודקדק מאד מאד במצות תפילין, ולמד בהם עד הצהרים, ובאותו הפרק הי' מפשפש במעשיו, וכ"פ שמענו מאחורי הדלת שהי' שוכב בפשוט ידים ורגלים על הארץ, (בהפסק סדיו), ובזכה ומתחנן לפני השי"ת שידריכהו בדרך אמת ושתהי' עבודתו מיוחדת אליו ית"ש (כמאמר הת"כ ר"פ שמיני ע"ש) בלי שום מחשבה אחרת כלל, וכנהנה וכנהנה דברים נוראים.

ישועות יוסף

עובדות וסיפורים מרבינו ה'אמרי יוסף' זי"ע בכל ימות השנה

ועוד מספר רבינו ה"שיח יעקב יוסף" זי"ע שרבינו זי"ע התמיד תמיד עבודתו, ורבינו ה"חקל יצחק" זי"ע נהג בכל ערב פסח לחלק יין לנצרכים בסעליש, ונהג בן מטעם שבך נהג אביו רבינו זי"ע והמקור לכך היה שרבינו ה'אמרי יוסף" בין גלגולי חייו שעבר עליו, היה זמן שהיה שרוי בדחקות גדולה, עד כדי כך שהגיע ערב פסח ולא היה לו פרוטה ליין לארבעה כוסות, והיה צריך לקחת בהקפה ובאותו פסח ערך הסדר, לאחר שנים אמר שהוא מתגעגע לאותם המוחזין שהיו לו בליל הסדר של אותה שנה, ומשם לקח המנהג לחלק יין, כדאיתא (בראשית לב, יא) "כי במקלי עברתי את הירדן הזה", יעקב אבינו ע"ה עבר הירדן ברכוש רב ולא היה נחסר לו מאום, אך אמר "במקלי עברתי", שחש תמיד שיש לו רק מקל ותו לא.

חקל תפוחין

עובדות וסיפורים מרבינו ה'החקל יצחק' הי"ד זי"ע בכל ימות השנה

לקראת יומא דהילולא דרבנו הקודש שר הזוהר, ושר התורה בעל ה'אמרי יוסף' זעוק"ל ו' אייר בין פסח לעצרת, לרגל יום ההילולא של אביו ה'אמרי יוסף" ו' באייר היה ה"חקל יצחק" נוסע בכל שנה לעירה

יזכור אהבתם

יום שביעי של פסח כ"א ניסן תשפ"ד
יומא דהילולא קדישא של מרן רבינו
רבי יששכר בעריש ב"ר רבי
אלכסנדר סנדר זצוקללה"ח.

המלבוש לשבת ויו"ט מזוערצקי

נפטר כ"א ניסן תרפ"ד

מקום מנוחת קודשו בבית החיים
הישן בעיירת מונקטאש

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

יזכור אהבתם

יום שביעי של פסח כ"א ניסן תשפ"ד
יומא דהילולא קדישא של מרן רבינו
רבי שמואל צבי ב"ר רבי אברהם
זצוקללה"ח.

ראב"ד ואב"ד מונקטאש

נפטר כ"א ניסן תרל"ט

מקום מנוחת קודשו בבית החיים
הישן בעיירת מונקטאש

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

יזכר אהבתם ויחיה זרעם, שלא תאבד שארית יעקב
במלאות שלושים ושב שנים להסתלקותו של כ"ק מרן רבינו

רבי יעקב יוסף ב"ר ישראל חיים זי"ע

השיח יעקב יוסף מספינקא

הננו להזכיר לקהל חסידי ותלמידי ספינקא בכל אתר
ואתר שכל מי שלקח על עצמו לגמור ש"ס או מסכת
שיראה לגמור עד ליומא דהילולא קדישא י"ט ניסן תשפ"ד
ד' דחול המועד פסח.

הועדה

לעשות רצון צדיק - זכותה דיוסף צדיקא

ידוע דברי רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע על
הזכות לעלות לציון הק' רבינו זקנו האמרי יוסף
זי"ע בכול יומת השנה ובפרט בכל יומא
דהילולא קדישא, וב"ה מתקיים בכל יומות
השנה נסיעות לציון הק' בבית החיים סגולה
בפתח תקווה חלקת ספינקא באוהלי רבותינו.
אשר רבים נושעו בו בזכות הצדיק, וזכות רבינו
הקדוש יעמוד לכל העולים לציון הק' להוושע
בדבר ישועה ורחמים לכלל ולפרט אמון.

לעשות רצון צדיק

ידוע דבר רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע על הזכות ורצונו הק' לעלות
לציון הק' של זקנו רבינו האמרי יוסף זי"ע בכל השנה ובפרט ביומא
דהילולא קדישא, ועל שזכה לעלות לארץ ישראל את ציון זקנו רבינו
האמרי יוסף, וזכות רבינו הקדוש יעמוד לכל העולים לציון הק'
להוושע בדבר ישועה ורחמים לכלל ולפרט.

מכון הקלטות זכרון "יעקב יוסף"

ע"ש רבינו כ"ק מרן אדמו"ר דרכי יעקב יוסף זצוק"ל
בימים אלה אנו מתחילים בכתיבת מחדש של הספר דברי תורה,
ותולדות, מרבינו השיח יעקב יוסף זי"ע
ופניתנו לכל מי שיש בידו חומר ויכול להעביר לידינו בכדי שיכנס
לספר וכמו כן גם מי שיכול לעזור בעברת החומר המוקלט
למחשב, שיפנה למספר פלאפון: 052-8055294
בתודה - הנהלת המכון

מכון הקלטות זכרון "יעקב יוסף"

ע"ש רבינו כ"ק מרן אדמו"ר דרכי יעקב יוסף זצוק"ל
הננו להודיע לקהל אנ"ש כי ניתן להשיג דיסקים תפילות ומראות
מכ"ק אדמו"ר השיח יעקב יוסף זי"ע
היה עם פפיות שלוחי עמך: תפילות מועדי השנה 40 ₪
רצה עתירתם: קטעי תפילות מימים נוראים וימות השנה 40 ₪
אומר בשבחיו: ניגונים מימות השנה 40 ₪ לדיסק
מראות חיו של רבינו: רבינו עם אדמורים ובימות השנה 40 ₪
הספר שיח יעקב יוסף מרבינו זצוק"ל ניתן להשיג במחיר 50 ₪
והרבנים הרב טישלר שליט"א, והרב ורצברגר שליט"א ריבית,
עניני דיומא, יומים טובים, שמיטה ועוד
בתודה - הנהלת המכון

לעילוי נשמת

הרה"ח משה חיים ב"ר ישעיהו ז"ל
ח' מנחם אב תשנ"ה
האשה מרת געלא ב"ר יששכר דוב ע"ה
י"ד טבת תשמ"ד
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

הרה"ח יוסף מרדכי ב"ר משה צבי ז"ל
י"ג לחודש מר חשוון תשמ"א
ת.נ.צ.ב.ה

יזכור אהבתם

יום שב"ק י"ט ניסן ד' דחזהמ"פ תשפ"ד,

יומא דהילולא קדישא דכ"ק מרן רבינו

רבי יעקב יוסף ב"ר הגה"צ רבי ישראל חיים

מספינקא זצוקללה"ה

נפטר געווארן י"ט ניסן תשמ"ח

מקום מנוחתו באוהל רבוה"ק זיע"א בבית

החיים סגולה בפתח תקווה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

